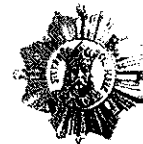

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-8408 din 27.11. 2019
La nr.17/6633 din 26 noiembrie 2019

**Ministerul Sănătății, Muncii
și Protecției Sociale**

Prin prezenta, remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2020.

Anexă: conform textului – 2 (două) file.

Director adjunct

Lidia CHIREOGLO

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO19/6170 din 27.11.2019

la proiectul de lege a bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2020

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;

- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Proiectul supus expertizei a fost plasat pentru consultare publică pe pagina web oficială a Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, precum și pe portalul www.particip.gov.md la data de 07 noiembrie 2019, fiind asigurat accesul părților interesate la proiect, de minim 10 zile lucrătoare pentru a putea prezenta/expedia recomandări asupra acestuia.

De asemenea, autorul a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie. În consecință, se constată respectarea etapei esențiale a procesului de asigurare a transparenței procesului de elaborare a deciziilor statuată la art.8 lit.a) din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Prin urmare, având în vedere că proiectul a fost plasat pe paginile web indicate supra, precum și apreciind termenele pentru consultări publice, transparența în procesul decizional a fost asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative: "*Proiectul legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2018 este elaborat conform prevederilor Legii nr.489-XIV din 8 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale, Legii nr.181 din 25 iulie 2014 finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, altor acte legislative și normative, ce țin de domeniul protecției sociale de stat.*"

Analizând normele elaborate se constată că prin proiect se propune aprobarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2020.

Prin urmare, scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesele statului de a asigura prin sistemul public de asigurări sociale finanțarea măsurilor de ocrotire, de protecție și de ajutorare a participanților la sistem și constau în acordarea de către stat de pensii, indemnizații, ajutoare, trimiteri la tratament balnear și alte drepturi, în incapacitate de muncă din cauză de accident de muncă sau boală profesională sau în alte cazuri când ajutorarea este necesară, ceea ce este conform interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte

normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.

Condițiile care au impus elaborarea proiectului justifică necesitatea aprobării acestuia. Proiectul de lege reglementează procedura de calcul și plată a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și aspectele specifice ale veniturilor și cheltuielilor.

Argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea elaborării proiectului, fiind întrunite cerințele art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

1.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Implementarea proiectului presupune cheltuieli financiare suplimentare. Potrivit datelor prezentate de autor în nota informativă, veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2020 se estimează la nivelul de 23 491 016,1 mii lei, cu o creștere în sumă de 2 063 634,9 mii lei sau cu 9,6 în raport cu veniturile aprobate pentru anul 2019.

Autorul a menționat că *”Prognoza indicatorilor generali ai bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2020 a fost efectuată în baza actelor legislative și normative în vigoare, măsurilor noi de politici propuse de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Ministerul Finanțelor, analizei tendințelor și performanțelor înregistrate în anii precedenți, prognozei indicatorilor macroeconomici, elaborați de către Ministerul Economiei și Infrastructurii.”*

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative *”textului proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;
- g) se evită tautologiile juridice;
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale

și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea 100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul reglementează activitatea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a administra și gestiona corect sistemul public de asigurări sociale

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale conform prevederilor Legii nr.489-XIV din 8 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale, Legii nr.181 din 25 iulie 2014 finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, altor acte legislative și normative, ce țin de domeniul protecției sociale de stat. În acest sens, prin proiect se propune aprobarea bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2020.

Proiectul respectă rigorile de transparență impuse de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, autorul a asigurat informarea publicului despre inițierea elaborării proiectului de decizie și consultarea publică a acestuia.

Prevederile proiectului corespund scopului declarat de către autor în nota informativă și acesta este în conformitate cu interesul public.

Proiectul în redacția parvenită la efectuarea expertizei anticorupție nu conține factori și riscuri de corupție.

27.11.2019

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Xenia VAMES, Inspector principal